

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2212

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bačić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Mario Jelušić, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo D. Š. iz O., kojeg zastupa V. J., odvjetnica u Z., na sjednici održanoj 9. lipnja 2015. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukida se rješenje Ž. s. u O. broj: Gž-658/2014-2 od 27. veljače 2014. i predmet se vraća Ž. s. u O. na ponovni postupak.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ustavnu tužbu podnio je D. Š. iz O. (u daljnjem tekstu: podnositelj) kojeg u postupku pred Ustavnim sudom zastupa V. J., odvjetnica u Z.

Ustavnu tužbu podnositelj je podnio protiv rješenja Ž. s. u O. broj: Gž-658/2014-2 od 27. veljače 2014. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje), a kojom je odbijena žalba podnositelja i potvrđeno rješenje O. s. u O. broj: R1-293/2012-59 od 4. prosinca 2013. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje).

1.1. Izreka prvostupanjskog rješenja glasi:

»Mlt. M. Š., rođ. xxx u O. povjerava se na brigu i čuvanje majci N. Š. i da s njom živi.

Susreti i druženja mlt. M. Š. i oca D. Š. održavati će se:

- utorkom i četvrtkom od 16,00 do 20,00 sati
- svaki drugi vikend od subote od 10,00 sati do nedjelje do 18,00 sati
- 30 dana tijekom ljeta
- 20 dana tijekom zime
- za blagdane, praznike i rođendan djeteta naizmjenično kod jednog pa drugog roditelja

uz obvezu oca da preuzme dijete i vraća ga majci pred zgradom u kojoj dijete živi i obvezu majke da dijete pripremi za kontakt u određeno vrijeme i u vrijeme završetka kontakta ga preuzme od oca, a u svemu što nije precizno definirano ovom odlukom prema dogovoru koji se obvezuju postići roditelji pri čemu su dužni voditi računa o potrebama i interesima mlt. djeteta.

Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovu ovrhu jer pravni učinci ove odluke nastaju i prije njene pravomoćnosti.«

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu osporenim rješenjem povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 29., 35., 61. i 64. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

2.1. Za potrebe ustavnosudskog postupka, a na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), pribavljeni su spisi: O. s. u O. broj: R1-293/2012 (u kojem je doneseno prvostupanjsko rješenje) i Ž. s. u O. broj: GŽ-658/2014 (u kojem je doneseno rješenje koje se osporava ustavnom tužbom).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U konkretnom slučaju Ustavni sud je uvidom u spis predmeta O. s. u O. broj: R1-293/2012 i u spis predmeta Ž. s. u O. broj: GŽ-658/2014 utvrdio sljedeće činjenice i okolnosti.

a) Iz spisa O. s. u O. broj: R1-293/2012

3.1. Izvanparnični postupak pokrenut je radi donošenja odluke s kojim od roditelja će mladb. M. Š. živjeti nakon razvoda braka njegovih roditelja, D. i N. Š.

Prvostupanjskim rješenjem, izrekom kako je navedena u točki 1.1. obrazloženja ove odluke, usvojen je prijedlog predlagateljice (majke mladb. djeteta).

Protiv prvostupanjskog rješenja podnositelj je 13. siječnja 2014. podnio žalbu. Istovremeno uz podnošenje žalbe, podnositelj je 15. siječnja 2014. predložio i upućivanje zahtjeva V. s. za svrsishodnu delegaciju suda nadležnog za odlučivanje u drugom stupnju.

Pozivajući se na članak 68. stavak 4. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11. i 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13. i 89/14. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu: ZPP) podnositelj je naveo:

»Postoji velika i opravdana bojazan da bi sudac A. K. svojim autoritetom, statusom, utjecajem, prijateljskim vezama i poznanstvima mogao utjecati na suce Ž. s. u O. I sama činjenica da tako nešto postoji kao mogućnost i vjerojatnost, ne osigurava predlagatelju ... vjeru u najveću razinu objektivnosti suda. (...)

U ovom izvanparničnom predmetu postoji opasnost da bi lokalni interesi i/ili shvaćanje sredine mogli utjecati na objektivnost suda. Stoga se svrsishodna delegacija predlaže i iz razloga kako bi se zaštitio dignitet suda, te izbjegla kolizija interesa sudaca.«

3.2. Spis prvostupanjskog predmeta 17. veljače 2014. upućen je Ž. s. u O., a u popratnom dopisu u dijelu napomene skrenuta je drugostupanjskom sudu pažnja na činjenicu da je protustranka (podnositelj ustavne tužbe) predložila podnošenje zahtjeva za svrsishodnu delegaciju.

Žalba protustranke (podnositelja ustavne tužbe) izjavljena protiv prvostupanjskog rješenja, kao i prijedlog za podnošenje V. s. zahtjeva za svrsishodnu delegaciju, 17. veljače 2014. proslijeđeni su drugoj stranci (predlagateljici u izvanparničnom postupku) radi očitovanja.

O navodima žalbe i o prijedlogu za svrsishodnu delegaciju predlagateljica se očitovala 28. veljače 2014.

Očitovanja su dopisom O. s. u O. broj: 18 R1-293/12-69 od 5. ožujka 2014., dostavljena Ž. s. u O.

b) Iz spisa Ž. s. u O. broj: GŽ-658/2014

4. Cjelokupna dokumentacija sadržana u spisu predmeta prvostupanjskog suda, zaprimljena je na Ž. s. u O. 18. veljače 2014.

27. veljače 2014., premda upozoren da je protustranka (podnositelj ustavne tužbe) prijedlogom zatražila svrsishodnu delegaciju (vidi točku 3.2. obrazloženja ove odluke), Ž. s. u O. donio je (osporeno) rješenje broj: Gž-658/2014-2 kojim je meritorno odlučio o žalbi podnositelja izjavljenoj protiv prvostupanjskog rješenja.

4.1. 6. ožujka 2014. rješenjem broj: Gž-658/2014-4 Ž. s. u O. odlučio je o prijedlogu podnositelja za podnošenje V. s. zahtjeva za svrsishodnu delegaciju. Izreka tog rješenja glasi:

»Prihvaća se prijedlog D. Š. pa se spis O. s. u O., br. R1-293/2012 ima dostaviti V. s. R. H. radi donošenja odluke o određivanju drugog stvarno nadležnog suda koji bi odlučivao o žalbi na rješenje O. s. u O., br. R1-293/2012-59 od 4. prosinca 2013.«

U obrazloženju je navedeno:

»(...) Nesumnjivo je da su javno objavljene pojedinosti iz privatnog života stranaka izazvale pozornost šire javnosti.

Budući je predlagatelj i tokom prvostupanjskog postupka izražavao sumnju u nepristranost O. s. u O. a nakon donesenog prvostupanjskog rješenja i u nepristranost Ž. s. u O., zbog po mišljenju predlagatelja, da će A. K. sudac Ž. s. utjecati na kolege to i po mišljenju ovog suda u konkretnom slučaju bilo bi mjesta za delegaciju drugog suda.«

Spisu predmeta Ž. s. u O. prileži dopis O. s. u O. broj: 18 R1-293/12-69 od 5. ožujka 2014. (naveden u točki 3.2. obrazloženja ove odluke) u kojem je na kraju sadržana rukom pisana napomena (potpis nečitak, op. Ustavnog suda) u kojoj je navedeno:

»Omaškom predvidjela prijedlog predlagatelja za delegaciju suda ... budući da rješenje ovog suda Gž-658/14 nije dostavljeno strankama... Rješenje Gž-658/14 od 27. II 2014. stavlja se van snage.«

4.2. Rješenje Ž. s. u O. broj: Gž-658/2014-4 od 6. ožujka 2014. i cjelokupni spis predmeta prvostupanjskog suda 6. ožujka 2014. upućeni su V. s.

Zahtjev za svrsishodnu delegaciju V. s. ocijenio je osnovanim. Rješenjem broj: Gr1 133/14-2 od 28. ožujka 2014. za postupanje u predmetu (odlučivanje o žalbi podnositelja izjavljenoj protiv prvostupanjskog rješenja) V. s. je odredio Ž. s. u V. G. u obrazloženju je navedeno:

»Odredbom čl. 68. st. 4. ZPP propisano je da nadležni drugostupanjski sud može sam ili u povodu prijedloga stranke zatražiti od V. s. R. H. da odredi da u pojedinom predmetu postupa drugi stvarno nadležni sud ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako za to postoje drugi važni razlozi. U tom slučaju st. 2. i 3. ovog članka primjenjuju se na odgovarajući način.

U konkretnom slučaju okolnosti koje navodi Ž. s. u O. koji treba odlučiti o žalbi predlagatelja izjavljenoj protiv rješenja O. s. u O. poslovni broj R1-293/12-59 od 4. prosinca 2013., kako bi se izbjegla svaka sumnja u nepristranost sudaca koji rade u Ž. s. O., opravdavaju određivanje drugog suda da postupa umjesto nadležnog drugostupanjskog suda.«

Rješenje V. s. dostavljeno je Ž. s. u O. 11. travnja 2014.

4.3. U privitku dopisa Ž. s. u O. broj: Gž-658/2014-7 od 25. travnja 2014. spis predmeta proslijeđen je Ž. s. u V. G. U dopisu je navedeno:

»... dostavljamo vam naš spis broj Gž-658/14 na rješavanje a temeljem rješenja V. s. R. H., br. Gr1-133/14 od 28.3.2014. koje vam se dostavlja uz spis.«

Nakon što je spis proslijeđen delegiranom sudu, uslijedio je dopis Ž. s. u V. G., upućen Ž. s. u O., broj: 2 Su-287/14 od 28. svibnja 2014. u kojem je navedeno:

»Prema stanju u popratnom izvješću (list 14. do 16. spisa) Ž. s. u O. odlučio je o žalbi predlagatelja na način da je 27. veljače 2014. godine rješenjem odbio žalbu predlagatelja kao neosnovanu i potvrdio rješenje O. s. u O. posl. br. R1-293/2012-59 od 5. prosinca 2013. Budući da je Ž. s. u O. donio odluku po žalbi predlagatelja, ukazuje se da Ž. s. u V. G. nema više o čemu odlučivati. (...)«